ग्राफीक डिजाइन, फ्लेक्स बोर्ड, स्क्रीन प्रिन्ट, कलर प्रिन्ट, बुक सेटिङ्ग तथा छपाई, बाइन्डिङ्ग, टाईपिङ्ग, क्यालेण्डर छपाई, परिचय-पत्र भिजिटिङ्ग कार्ड, विवाह कार्ड, सेल्फ छाप, नाइलन छाप बनाइनु साथै छपाई सम्बन्धि सम्पूर्ण कार्य गरिन्छ।
एडी
कम्प्युटर एण्ड स्क्रीन प्रिन्ट
एल.एन.चौक
(त्रिनगर स्कुल गेट अगाडि)
मो.नं.: ९८४८४५५०८३

नेपाली राष्ट्रिय दैनिक

धनगढी पोष्ट

www.dhangadhipostnews.com

यो ठाउँ विज्ञापनको लागि खाली छ।

हानिकारक हुनसक्छ ऋणीलाई मात्र खेद्ने अभ्यास ②
नारी साहित्य सम्मेलन उद्घाटन प्रधानमन्त्रीले गर्ने ③
प्रयोग विहीन बन्दै चिण्डो ④

वर्ष २१ अंक २०६ वि.सं. २०७९ चैत ६ गते सोमबार (Mar. 20 Monday 2023) मुल्य रु. ४/- पेज -४

स्ववियु निर्वाचन

सुदूरपश्चिमका ३४ क्याम्पसमा स्ववियु निर्वाचन

पोष्ट संवाददाता

धनगढी । त्रिभुवन विश्वविद्यालय (त्रिवि) अन्तर्गतका सामुदायिक तथा आङ्गिक क्याम्पसमा स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियन (स्ववियु) निर्वाचनको मतदान भइरहेको छ। सुदूरपश्चिम प्रदेशका नौ जिल्लामा रहेका ३४ क्याम्पसमा तोकिएकै समयमा बिहान ८ बजेदेखि मतदान सुरु भएको हो ।

सुदूरपश्चिम प्रदेश प्रहरी कार्यालयले दिएको जानकारी अनुसार कैलालीका १०, कञ्चनपुरमा ६, डोटीमा २, अछाममा २, डडेल्धुरा १ बझाङ ५ र दार्चुलाका ४ क्याम्पसमा शान्तिपूर्ण वातावरणमा उत्साहजनक उपस्थितिमा मतदान भएको हो। कञ्चनपुरको दानेश्वरहरी बहुमुखी क्याम्पस, बझाङको त्रिवेणी आदर्श बहुमुखी क्याम्पस र दार्चुलाको गोकुलेश्वर बहुमुखी क्याम्पसमा यस अघि नै निर्विरोध निर्वाचन भएको थियो ।

सुदूरपश्चिम प्रदेशमा त्रिभुवन विश्वविद्यालय र सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालय अन्तर्गतका २ सय २५ क्याम्पसमा स्ववियु निर्वाचन भएको छैन। चुनाव स्थगित हुनेमा अछाम ५, कैलाली २, बैतडी ३, कञ्चनपुर ९, डोटी १, दार्चुला १, बझाङ १ र बाजुरा ४ क्याम्पस रहेका छन् । त्रिभुवन विश्वविद्यालयले सार्वजनिक गरेको स्ववियु निर्वाचनको कार्यतालिका अनुसार चैत्र ५ गते बिहान ८ बजेदेखि दिउँसो ४ बजेसम्म मतदान समय रहेको थियो । रहेको छ । सुदूरपश्चिममा सबैभन्दा बढी विद्यार्थी सङ्ख्या रहेको घोडाघोडी बहुमुखी क्याम्पसमा पाँचवटा सङ्घ सङ्गठन र दुई स्वतन्त्र उम्मेदवार छन्।

कुन क्याम्पसमा कस्ले जित्यो

मोहन्याल क्याम्पसमा अखिल क्रान्तिकारी निर्वाचित

धनगढी । कैलालीको मोहन्याल बहुमुखी क्याम्पसमा माओवादी निकट विद्यार्थी सङ्गठन अखिल क्रान्तिकारीका अर्जुन खत्री विजयी भएका छन्। उनले २५ मत पाए। नेपाल विद्यार्थी सङ्घका वीरेन्द्र भण्डारीको २४ मत पाएका थिए। भण्डारी भन्दा १ मत बढि पाएर खत्री विजयी भएका हुन्।

एमाले निकट विद्यार्थी संगठन अनेरास्ववियुका सुनिल कुमार चौधरीले १४ मत पाएका थिए। सचिवमा नेविसंघका ज्ञानबहादुर खातीले २४ मत पाएर विजयी हुँदा कोषाध्यक्षमा अखिल क्रान्तिकारीकी कुमारी चौधरीले २८ मत पाएर विजयी भएकी हुन्।

रामपुर क्याम्पसमा अखिल क्रान्तिकारीको प्यानल विजयी

धनगढी। कञ्चनपुरको बेलौरी स्थित रामपुर बहुमुखी क्याम्पसमा माओवादी निकट अखिल क्रान्तिकारीको प्यानल विजय भएको छ । आइतबार सम्पन्न स्ववियु चुनावको मतदानमा १५ मत सहित अखिल क्रान्तिकारीकी सरस्वती तिरुवा सभापतिमा विजय भएकी हुन ।

उनकी निकटतम प्रतिद्वन्द्वी नेपाली काङ्ग्रेस निकट नेपाल विद्यार्थी सङ्घका उम्मेदवार धानिराम चौधरीले ५ र नेकपा एमाले निकट विद्यार्थी सङ्गठन अनेरास्ववियुकी विमला रेग्मीले ४ मत पाइन् ।उक्त क्याम्पसमा ३१ जना विद्यार्थी मतदाता थिए। चुनावमा २५ मत खसेकोमा एक मत बदर भएको छ।

नवप्रभातमा अनेरास्ववियुको प्यानल विजयी

धनगढी । बैतडीको पञ्चेश्वर गाउँपालिका कुलाउस्थित नवप्रभात संयुक्त क्याम्पसको स्ववियु सभापतिमा अनेरास्ववियुकी रेखा घटाल प्यानलसहित विजयी भएकी छन्। उनले अखिल क्रान्तिकारीकी कविता चन्दलाई ११ मतले पराजित गरिन्।

घटालले ७१ मत ल्याइन् भने चन्दले ६० मत ल्याइन् । सो क्याम्पसमा नेविसंघ र अखिल क्रान्तिकारी संयुक्त रुपमा चुनाव लडेका थिए । अनेरास्ववियु एक्लै चुनाव लडेको थियो ।

यस्तै सचिवमा अनेरास्ववियुकी अहिल्या ठकुराठी, कोषाध्यक्षमा अनेरास्ववियुकै गीता घटाल र सदस्यहरुमा अनेरास्ववियुकै सावित्री जोशी, पूजा रावत र आसा साउँद विजयी भएका छन्।

श्रीकोटमा अनेरास्ववियुको प्यानल विजयी

धनगढी। बैतडीको श्रीकोट बहुमुखी क्याम्पसको स्ववियु सभापतिमा अनेरास्ववियुका शम्भुराज गिरी प्यानल सहित विजयी भएका छन्। गिरीले ९२ मत पाए भने उनका निकटतम् प्रतिस्पर्धी अखिल क्रान्तिकारीका लोकबहादुर कार्कीले ६३ मत मात्रै पाए।

सचिवमा अनेरास्ववियुकै रमेश भट्ट ९६ मत ल्याएर विजयी भएका छन् उनका निकटतम् प्रतिस्पर्धी नेविसंघका द्रोपती भट्टले ५४ मत पाइन् । यस्तै कोषाध्यक्षमा अनेरास्ववियुकै सुनिता जोशी विजयी भएकी छन् । सदस्यमा अनेरास्ववियुका उमेश भट्ट, पुष्पा कार्की र सिर्जना लुहार विजयी भएका निर्वाचन समिति संयोजक धनबहादुर खातीले बताए।

श्रीकोट बहुमुखी क्याम्पसमा २ सय १० जना विद्यार्थी मतदाता रहेकोमा १ सय ६० मत खसेको थियो। सो क्याम्पसमा नेविसंघ र अखिल क्रान्तिकारीले संयुक्त प्यानल बनाएर चुनाव लडेका थिए भने अनेरस्ववियु एक्लै चुनावी मैदानमा उत्रेको थियो।

समानुपातिक तर्फ पनि तीनजना अनेरास्ववियुका उम्मेदवार विजयी भएका छन् भने नेविसंघ र अखिल क्रान्तिकारीका एक/एक जना विजयी भएका निर्वाचन समिति संयोजक खातीले बताए।

सेटीगाउँ क्याम्पसमा अखिल क्रान्तिकारी निर्वाचित

धनगढी । बैतडीको डिलाशैनी गाउँपालिका ६ स्थित सेटीगाउँ बहुमुखी क्याम्पसको स्ववियु सभापतिमा अनेरास्ववियु क्रान्तिकारीका मोहन बोहरा निर्वाचित भएका छन्।

बोहराले १ सय २ मत पाए भने उनका निकटतम् प्रतिस्पर्धी नेविसंघका मदन नाथले ६२ मत प्राप्त गरे। सो क्याम्पसमा अनेरास्ववियु र अखिल क्रान्तिकारी संयुक्त रुपमा चुनाव लडेका थिए। नेविसंघ एक्लै चुनावी मैदानमा (बाँकी ३पेजमा)

बझाङका कुन क्याम्पसमा को भए निर्वाचित ?

पोष्ट संवाददाता

धनगढी । त्रिभुवन विश्वविद्यालय (त्रिवि) अर्न्तगतका सामुदायिक तथा आंगिक क्याम्पसमा आइतबार सम्पन्न भएको स्ववियु निर्वाचन अन्तरगत बझाङका ५ वटा क्याम्पसमा निर्वाचन भएको छ।

निर्वाचन सम्पन्न भएका क्याम्पस मध्य सेति क्याम्पस बगडगाउँमा अनेरास्ववियुको प्यानल नै विजयी भएको छ । स्ववियु सभापतिमा अनेरास्ववियुका लक्ष्मण त्यसैगरी सचिवमा अनेरास्ववियू एस की जेनी भण्डारी विजयी भएकी छन् । त्यसैगरी कोषाध्यक्षमा अनेरास्ववियुका कल्पना जोशी निर्वाचित भइन्।

बझाङको खप्तडछान्ना- ५ मा रहेका खापरदेव क्याम्पस कालुखेतीमा नेविसंघको प्यानल नै विजयी भएको छ। खापरदेवमा नेविसंघ की सर्मिला कुमारी खत्रीले विजयी भइन् । त्यसैगरी सचिवमा अनेरास्ववियू क्रान्तिकारीकी गिता रोकाया र कोषाध्यक्षमा नेविसंघ की सर्मिला कुमारी जोशी निर्वाचित भएकिछन्।

यसैगरी बझाङको उता थलारा क्याम्पसमा मिश्रित परिणाम आएको छ । थलारा क्याम्पसमा अनेरास्ववियुका महेश जेठारा स्ववियु सभापतिमा निर्वाचित भएका छन् भने, सचिवमा नेविसंघका दिपेश सर्मा तथा कोषाध्यक्षमा (बाँकी३पेजमा)

अत्तरियामा दुई बालबालिका अलपत्र

पोष्ट संवाददाता

धनगढी । अत्तरिया स्थित होटेलमा दुई बालबालिकालाई राखेर बसेकी आमा हराउँदा बालबालिका अलपत्र परेका छन्।

भारतबाट नेपाल आएकी बझाङको खप्तड छान्ना गाउँपालिकाकी सरिता गिरी शनिबार देखि वेपत्ता भएपछि उनका ६ बर्षिया छोरी र ४ बर्षिया छोरा अलपत्र परेका इलाका प्रहरी कार्यालय अत्तरियाले जनाएको छ।

इलाका प्रहरी कार्यालय मालाखेतीका प्रमुख प्रहरी नायब उपरीक्षक गणेश बरालका अनुसार बालबालिका अलपत्र परेको खबर पछि शनिबार साँझ दुवै जनालाई उद्धार गरी सेभहाउसमा राखिएको छ। आमाको नाम सरिता गिरी र बुवाको नाम गणेश गिरी बताउने उनीहरु आमासँगै भारतबाट आएको खुलेको प्रहरी नायव उपरिक्षक बरालले बताए।

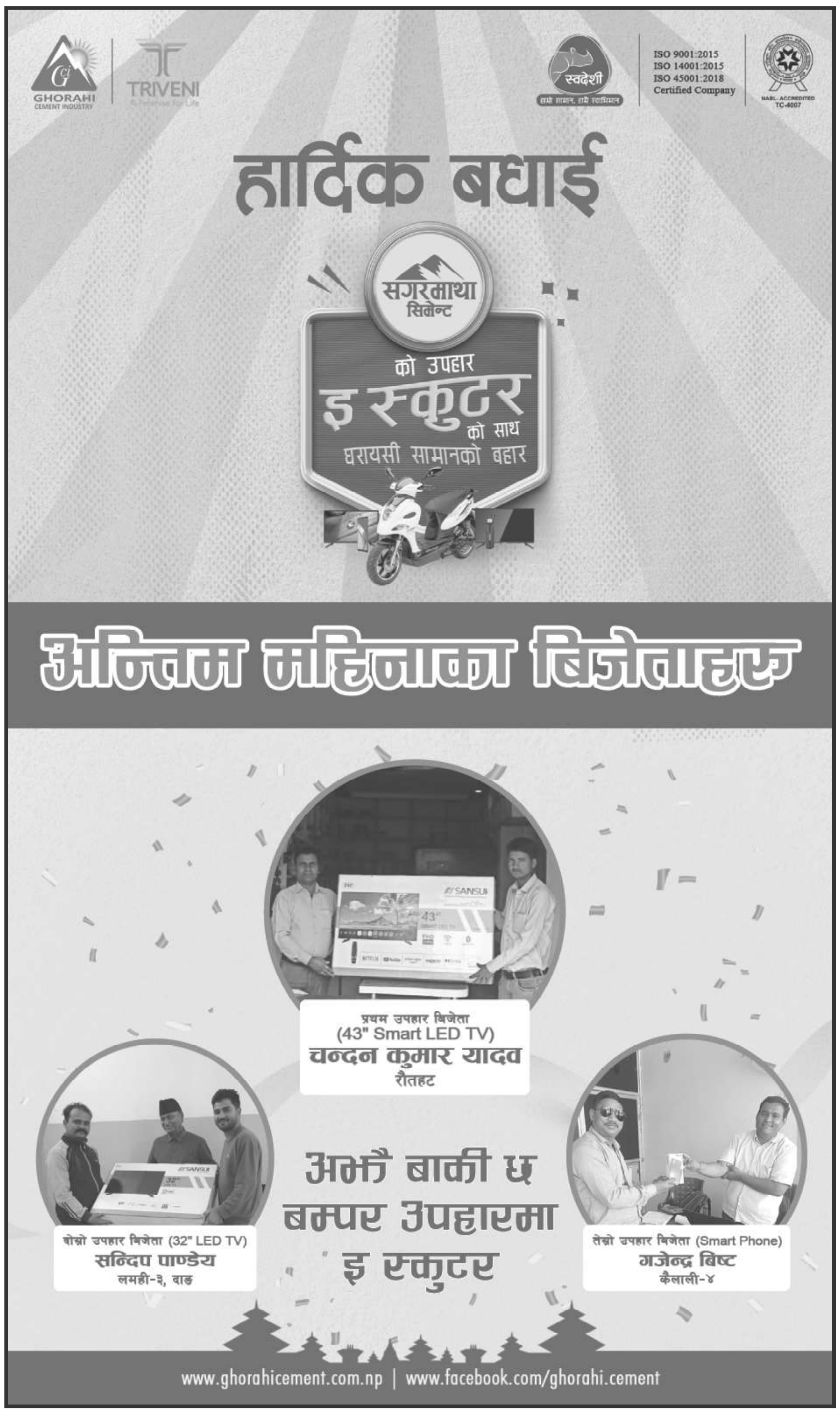

डोटी क्याम्पसमा मतदान स्थगित

पोष्ट संवाददाता

धनगढी। स्ववियु निर्वाचन अन्तर्गत डोटी क्याम्पसमा भइरहेको मतदान प्रक्रिया रोकिएको छ । फर्जीमत खसालेको भन्दै विद्यार्थीहरू आन्दोलित बनेपछि मतदान रोकिएको हो। क्याम्पसको गेटमा विद्यार्थीहरुले मुर्दाबादको नारा लगाइरहेका छन्। आक्रोशित विद्यार्थीहरुले गेट नाघ्ने प्रयास गरिरहेका छन् भने प्रहरीलाई थाम्न निकै सकस भएको छ। विवाद सृजना पछि डोटी क्याम्पसको अवस्था तनावपूर्ण बनेको थियो।

फर्जिमत हालेको भन्दै नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (नेकपा) बिप्लप निकट अखिल क्रान्तिकारीका बिद्यार्थीले मतपेटिका समेत तोडफोड गरेको छ। 'मत पेटिकासँगै अन्य सामाग्रीमा पनि क्षति भएको भन्दै निर्वाचन स्थगित गरिएको निर्वाचन(बाँकी ३पेजमा)

बुढिनन्दा नगरपालिकामा कर्फ्यु

बुढीनन्दा क्याम्पसको निर्वाचिन स्थगित

पोष्ट संवाददाता

धनगढी। बाजुरा जिल्लाको बुढिनन्दा नगरपालिका वडा न १ र २ मा कर्फ्यु लगाएको छ । आईतबार दिउसाँ (स्ववियु) निर्वाचनका क्रममा स्थिति तनावग्रस्त हुदाँ रातिको समयमा थप घटना घट्न सक्ने भन्दै कर्फ्यु लगाएको जिल्ला प्रहरी प्रमुख कबिन्द्रसिहं बोहराले बताएका छन। बुढिन्नदा नगरपालिका १ र २ मा आइतबार राति ७ बजे देखि आज बिहान ७ बजेसम्मका लागि कर्फ्यु लगाएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय बाजुराले जनाएको छ।

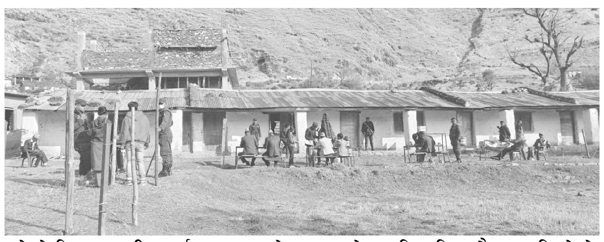

बाजुराको बुढिनन्दा क्याम्पसमा आइतबार दिउसो दुई बिध्यार्थि संगठन बिच झडप प्रहरीले २४ राउण्ड हवाई फाएर गरेको थियो। झडपले ठुलो रूप लिन खोज्दा नेपाल प्रहरीले अश्रु ग्यास र २४ राउन्ड हवाई फाएर गरेर भिड नियन्त्रण गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय बाजुराले जनाएको छ। हवाई फाईर पछि पुन संचालन भएको मतदान केही वेरमै स्थगित भएको थियो।

नेविसंघ लगायतको गठबन्धनका बिध्यार्थीहरूले खुकुरी देखाउदै निर्वचान भाड्न खोज्दा भिडले उग्ररूप लिएपछि प्रहरीले हवाई फाएर गरेको प्रहरी प्रमुख बोहराले बताए । अहिले सम्म ४ सय १२ मतदाता रहेको बुढिन्नदा क्याम्पसमा २सय ५३ मत खसेको जनाएको छ। पुन मतदानका लागि सयुक्त गठबन्धन र अनेरास्ववियु बिच बैठक बसिरहेको क्याम्पसले जनाएको छ । त्रिभुवन विश्वविद्यालयले चैत ५ गते आइतबारका लागि तय गरेको स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियन (स्ववियु) को बाजुराको बुढिन्नदा क्याम्पसमा मतदान सुरू भए देखि पटक पटक स्थगित हुँदै सुरू गर्दै आएको र १२ बजेपछि भिड नियन्त्रण गर्न समस्या भएपछि प्रहरीले अश्रुग्यास र हवाई फाएर गरिएको प्रहरीले जनाएको छ। बुढिन्नदा क्याम्पसका ४ सय १२ जना मतदाता रहेका छन। ३ बजेपछि मतदान रोकिएको छ।

हानिकारक हुनसक्छ ऋणीलाई मात्र खेद्ने अभ्यास

डा. जगन कार्की

बंगलादेशका सामाजिक उद्यमी मोहम्मद युनुसले ग्रामीण बैंकको स्थापना गरेर सन् १९८३ मा विकास गरेको अवधारणा लघुवित्तले पुँजीपतिलाई मात्र पोस्ने अभ्यासलाई क्रमभंग गर्न सफल भयो। यसबाट गरिब तथा विपन्नलाई पनि ऋण प्रवाह गरेर वित्तीय समवेशितको दायरा फराकिलो हुने आशा र भरोसा राखियो ।

युनुसले सन् १९७६ मा बाँसको ढकिया बनाउने करिब ४२ जना महिलाहरूलाई आफ्नो खल्तीबाट २७ डलर ऋण दिएर सुरु गरेको अभियानले ती महिलाहरूलाई मनग्ये आयआर्जन गरेर ऋण तिर्न सक्ने बनायो। उनीहरूलाई आफ्नो आर्थिक अवस्था सुधार गर्न मद्दत गरेपछि लघुवित्तको अवधारणाले विश्वास जित्न थाल्यो।

दिगो आर्थिक विकासको अवधारणालाई बहस र नीतिगत विकासको मुद्दा बनाएको संयुक्त राष्ट्रसंघ र सरोकारवालाहरू पनि लघुवित्तको अवधारणाबाट आकर्षित बने। यसको विकास र विस्तार विश्वभर बढाएर लगियो। युनुसले लघुवित्तको अवधारणा विकास गरेकोमा सन् २००६ मा अर्थशास्त्रतर्फ नोबेल पुरस्कार नै प्राप्त गरे ।

लघुवित्तको उद्देश्य नै निम्न आयस्तर भएका, प्रमुख वित्तीय संघ-संस्थाहरूले विश्वास नगरेका सानातिना उद्यम व्यवसाय गर्नेहरूलाई सहयोग गरेर तिनको जीवनस्तर उकास्नु हो न कि तिनीहरूलाई उठीवास लगाएर सेयर होल्डरहरूलाई कमाउने भाँडोको रूपमा प्रयोग हुनु ।

ऋण लिनु समस्याको एउटा अल्पकालीन समाधान हो, सँगसँगै जोखिम उठाउनु पनि हो। यसर्थमा ऋण लिने काम समस्याको समाधान भन्दा कारण बन्न सक्ने सम्भावना बढी हुन्छ । विशेष गरेर आर्थिक मन्दी, सरकारको नीति नियमन गर्ने संघसंस्थाहरू र ऋण दिने संस्थाहरूको लापरबाही र वित्तीय साक्षरताको अभावमा लिने या दिने ऋण नै समस्याका प्रमुख कारक रहेको विभिन्न खोज र अनुसन्धानहरूले देखाएका छन् ।

सहज प्राप्त हुने ऋण नै समाजमा घट्ने अधिकांश हत्या, आत्महत्या र मानसिक रोगको प्रमुख स्रोतको रूपमा रहेको खोजहरूले देखाएका छन्। अझ नेपाल जस्तो अधिकांश गरिब जनता बस्ने ग्रामीण परिवेशमा यो प्रमुख रहेको देखिन्छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय अनुभव

कुनै पनि देशको आर्थिक, सामाजिक र राजनीतिक परिवेश अनुसार लघुवित्तका सफलता र असफलताका कथा पाइन्छन् । कुनै देशको एउटा परिवेशमा ठयाक्क सफल भएको मोडेल अर्को देश र अर्को परिवेशमा उपयुक्त नहुनु या केही परिमार्जन आवश्यक हुनु स्वाभाविक हो ।

श्रीलंका, बंगलादेशलगायत देशहरूमा पनि लघुवित्तको समस्या देखिएका थिए। हिजोआज नेपालमा देखिएका घटना जस्तै ठ्याक्कै श्रीलंकामा पनि देखिएको थियो। त्यहाँ सन् २०१८ ताका च्याउ झैं उम्रिएका बढी लघुवित्तको अनियमितताले गर्दा आत्महत्या, मानसिक तनाव र सामाजिक समस्या नै निम्तिएर पीडितहरूको आन्दोलन नै चलेको थियो ।

लघुवित्तको जननी बंगलादेशमा पनि यस्ता समस्या देखिएर सरकारले हस्तक्षेप गरेर अनियमितताको अनुगमन गरी नीतिगत तहमा सुधार, ब्याजदरको अधिकतम सीमा तोक्नेदेखि सहुलियत ऋण प्रदान गर्ने लगायत विविध अभ्यास अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा देखिएका छन् ।

बंगलादेशले २०१८ ताका समुद्री आँधीबाट पीडित लघुवित्तका ऋणीहरूलाई ऋण मिनाहा गर्नेदेखि कोरोनाकालको ब्याज मिनाहा होस् वा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरूसँग सहकार्य गर्दै सहुलियत ऋण दिने जस्ता गतिविधिले हरेक संकटलाई पार गर्दै अघि बढेको छ ।

युगान्डामा गरिएको लघुवित्त सम्बन्धी एउटा अध्ययनले आधिकारिक रूपमा दर्ता भएको संस्थाबाट ऋण लिनेहरूले तत्पश्चात् तिर्ने समस्या नभएको देखियो। अर्थात् सरकारको नियमनमा चलेका लघुवित्तबाट ऋण लिनेहरूले दुःख नपाएको देखियो। अफ्रिकी देशहरूमा पनि प्रशस्त अनियमितताका घटना सुनिएकै छन्। लघुवित्त गरिबलाई कमाउने साधन भन्दा गरिबबाट कमाउने साधनको रूपमा विकास हुँदै गएकोले विकृति पनि बढेर गएका हुन् ।

हाल नेपालमा देखिए जस्तै समस्या भारत र श्रीलंकामा पनि देखापरेका थिए। ऋणीहरूलाई खराब अवस्थाबाट बाहिर निकाल्न सहुलियत ऋण दिएर र अन्तर्राष्ट्रिय दातृ राष्ट्रको सहायता लिएर सहुलियत प्रदान गरिएका उदाहरण प्रशस्त छन्। नेपालमा परिस्थितिवश ऋण तिर्न नसक्ने आत्महत्या या बेघर भए पनि सरकारदेखि समाजसम्म मिलेर पेल्ने चलन छ ।

ऋण खाएपछि अपवाद बाहेक सबैलाई तिर्ने नै सोच हुन्छ तर सबैको परिस्थिति भनेजस्तो हुँदैन। भविष्यमा सोचेका योजना पूरा नभएर ऋण तिर्न नसक्ने परिस्थितिमा मर्नु नै पर्ने बाध्यताहरू कहालीलाग्दो र विडम्बनापूर्ण अवस्था हो ।

नेपालमा लघुवित्तको आतंक

विना धितो सजिलै ऋण दिने र ब्याजलाई पनि साँवामा जोड्दै साँवाभन्दा बढी ब्याज पुर्याउने लघुवित्त संस्थाहरूका कारण देशभर हजारौं मान्छे बर्बाद भएर घरबारविहीन भइरहेका समाचार आइरहेका छन् ।

देशैभरि च्याउसरी खुलेका लघुवित्त नामका संस्थाहरूलाई तत्काल नियन्त्रण गर्ने भूमिकामा रहेको राष्ट्र बैंक फारा टार्ने शैलीमा काम गरिरहेको छ । करिब ६० लाख गरिबहरूले ऋण लिएको लघुवित्त ७७ जिल्लामा फैलिएको राष्ट्र बैंककै आँकडाले भन्छ ।

लघुवित्तले लिने सेवा शुल्कमा राष्ट्र बैंकले सीमा तोकिदिएको भए पनि यसले घुमाउरो बाटोबाट धेरै असुली रहेको छ। यसका लागि संस्थाहरूले थोरै समयको लागि, जस्तै १ महिना या ३ महिनाको लागि कर्जा प्रवाह गर्ने, पुरानो कर्जाको भुक्तानी अवधि सकिनुअघि नै आफैं थप ऋण दिएर भुक्तानी गर्न लगाउने र नयाँ कर्जा प्रवाह भएको देखाउने गरेको देखिएको छ। लघुवित्त वित्तीय संस्थाले विना धितो एकै व्यक्तिलाई ७ लाख र धितोमा १५ लाख रुपैयाँभन्दा बढी ऋण दिन नपाइने नियम छ ।

सो क्षेत्रमा भएका अन्य लघुवित्त र वित्तीय संस्था सबै गरेर एउटा ऋणीलाई तोकिएको भन्दा बढी कर्जा दिन नपाउने आशय हो। यस विपरीत राष्ट्र बैंकले २०७५ सालमा गरेको सर्वेक्षणले लघुवित्तका सदस्य रहेका परिवारमध्ये ७० प्रतिशतले एकभन्दा बढी संस्थाबाट ऋण लिएको देखाएको छ । लघुवित्तले नियामक निकायको निर्देशन विपरीत आवास निर्माण, मोबाइल खरिद जस्ता अनुत्पादक क्षेत्रमा ऋण प्रवाह गरेकोले भुक्तानीमा समस्या बढेको जानकारहरू बताउने गर्छन् ।

लघुवित्त गरिबलाई कमाउने साधन भन्दा गरिबबाट कमाउने साधनको रूपमा विकास हुँदै गएकोले विकृति पनि बढेका हुन्। बैंक नाफा गर्ने मालदार व्यवसाय मात्र हैन, घाटा पनि सहने र आफ्ना ग्राहकलाई अति नै दुःख परेको बेला सहयोगी भूमिकामा देखिनुपर्छ। यो अभिभाराबाट नेपालका वित्तीय संस्था चुकेका छन् ।

हाल नेपालमा एक व्यक्तिले १३ संस्थाबाट ऋण लिएको देखिएको छ । यस्तो अभ्यासले ऋणीहरूको उठीवासका घटना बाहिरिन थालेपछि मात्र राष्ट्र बैंकले एक व्यक्तिले एउटा भन्दा धेरै लघुवित्तबाट ऋण लिन नपाउने व्यवस्था गरेको देखिएको छ ।

लघुवित्त सिद्धान्ततः उत्तम भए पनि अभ्यासकर्ताहरूको गलत कार्यशैलीले अहिलेको समस्या निम्त्याएको सरोकारवालाहरू बताउने गर्छन् ।

गरिब ऋणीहरूले ऋणमार्फत अत्यधिक फाइदा लिनका लागि लघुवित्तको आर्थिक सहयोग उपयोगी साधन भएतापनि यो साधनलाई सदुपयोग गर्न असमर्थ र वित्तीय साक्षरता नभएकाहरूका लागि भने ऋण नै पासो बन्ने गरेका अधिक घटना छन्। यसर्थ ऋण प्रदान गर्ने मात्र हैन सदुपयोग गर्न तालिम, सहयोग र सुपरीवेक्षणको पनि आवश्यकता देखिन्छ। लघुवित्तको मुख्य कर्तव्य र सिद्धान्त पनि यही हो।

सजिलै ऋण प्राप्त गर्ने प्रक्रियाले पनि अनावश्यक रूपमा गरिब र विपन्नहरू ऋणको जालमा फस्ने गरेका घटना कैयौं अध्ययनले देखाएका छन्। लघुवित्तहरूको अस्वस्थ प्रतिस्पर्धाले सजिलै ऋण दिने र मुनाफा स्वरूप ब्याज खाइहाल्ने प्रवृत्ति बढेसँगै ऋण दिने, खाने र पीडित बन्ने क्रम ह्वात्तै बढेको छ ।

गैरजिम्मेवार राष्ट्र बैंक

लघुवित्तले ऋण दिने १ लाख ऋणीको हातमा पुग्दा सेवा शुल्क, कर्जा शुल्क र पहिलो किस्ता काटेर ८५ हजार रुपैयाँ मात्र पुग्ने रहेछ। सेवाशुल्क बापत जथाभावी उठाएको डेढ अर्ब रुपैयाँ ग्राहकलाई फिर्ता गर्न राष्ट्र बैंकले दिएको निर्देशन पालन गरेको पाइएको छैन ।

१५ प्रतिशत भन्दा ब्याज उठाउन नपाउने नीति लागू गर्ने हालै मात्र राष्ट्र बैंक र लघुवित्त कम्पनी आफैले पनि स्वीकारिसकेको अनियमितताका लागि केही नीति परिवर्तन गरिनु पक्कै सकारात्मक हो तर यसअघि भएका कमजोरी मार्फत मारमा परेका ग्राहकलाई जसरी पनि ऋण तिर नत्र मर तयार बन भन्ने खालको परिपाटी भने पटक्कै व्यावहारिक र जिम्मेवार देखिन्न ।

लघुवित्त नियमन गर्न चुकेको राष्ट्र बैंकले गरेको हालका केही नीतिगत परिवर्तन र लघुवित्तहरूको फोहोरी प्रतिस्पर्धाले गर्दा विना मापदण्ड छरिएका ऋणले देखापरेका समस्यालाई समाधान गर्ने पहलकदम लिने सरकारको पनि जिम्मेवारी हुन आउँछ । जनता गाउँ छोडेर भाग्न बाध्य हुने, आगो लगाउनेदेखि आत्महत्याको बाटो रोज्न थाल्नु भनेको अन्तिम अवस्था हो ।

यो समस्याको समयमै उपचार नखोजे कुनै पनि बेला विस्फोट हुनसक्ने देखिन्छ। नेपालमा सहुलियत दिने त कहाँ हो कहाँ ऋण खोसेपछि तिर्नुपर्छ भनेर बैंक मालिकको भाषा बोल्ने राष्ट्र बैंकका हाकिम र मौन सरकारी निकाय, राजनीतिक दलहरूको कमजोरीले गर्दा आजित जनतालाई दुर्गा प्रसाईले सडक आन्दोलनमा उतार्न सफल भएका छन् ।

सरकारले तत्काल गर्नुपर्ने दायित्व

विश्वका विभिन्न देशले कोरोनाकालमा ऋणी, साना व्यवसायहरूलाई त्राण दिन अर्थतन्त्र, रोजगारलाई बचाउन आर्थिक सहुलियत दिए। ब्याजमा सहुलियत, किस्ता तिर्ने समय थप, नसक्ने सानातिना विपन्न ऋणीलाई मिनाहा गर्ने काम गरे ।

नेपालमा ठूला ऋणीले सहुलियत पाए पनि लघुवित्तका साना ऋणीले कुनै सहुलियत पाएनन् बरु त्रास, धम्की, लिलामी र तनाव मात्र पाए। कोरोना र मन्दीमा भएका सबै व्यवसायले घाटा बेहोर्दा बैंक र लघुवित्तले मात्र कमाउनुपर्ने कहाँको सामाजिक दायित्व हो ? भनेर सरोकारवालाले प्रश्न उठाउने गरेका छन् ।

कानुनी र लोककल्याणकारी राज्यको पहिलो शर्त हो जनताको पीरमर्का र हितलाई प्राथमिकता दिनु । हरेक नयाँ कानुन र विधिलाई परिचय गर्दा पुरानो नीति र व्यवहारले गरेको असरलाई न्यूनीकरण गर्न र हदैसम्मको हर्जना र सहायता दिने चलन हुन्छ ।

लघुवित्तले गरेका गल्ती-कमजोरी र राज्यका नियामक निकायले गरेका कमजोरीबाट लाखौं निमुखा, सोझा, अशिक्षित जनता आज लघुवित्तको ऋणको जालोबाट जीवनभर निस्कन नसक्ने अवस्थामा फसेको अवस्थामा यो संकटबाट त्राण दिने काम सरकारको हो। हालको यो अवस्था आउनुमा सरकार, लघुवित्त आफैं, आर्थिक मन्दी, कोरोनाकालमा परेको असर हाल आएर खराबीको रूपमा प्रस्फुटित हुनु लगायत धेरै कारण जिम्मेवार छन्।

> लघुवित्तले लिने सेवा शुल्कमा राष्ट्र बैंकले सीमा तोकिदिएको भए पनि यसले घुमाउरो बाटोबाट धेरै असुली रहेको छ । यसका लागि संस्थाहरूले थोरै समयको लागि, जस्तै १ महिना या ३ महिनाको लागि कर्जा प्रवाह गर्ने, पुरानो कर्जाको भुक्तानी अवधि सकिनुअघि नै आफैं थप ऋण दिएर भुक्तानी गर्न लगाउने र नयाँ कर्जा प्रवाह भएको देखाउने गरेको देखिएको छ । लघुवित्त वित्तीय संस्थाले विना धितो एकै व्यक्तिलाई ७ लाख र धितोमा १५ लाख रुपैयाँभन्दा बढी ऋण दिन नपाइने नियम छ ।

बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण तिर्दिनँ भनेर आज कोही मूर्खले पनि भन्दैन होला तर ऋण तिर्नको लागि रोजगारी, आम्दानी बढाउने काममा लगाउने जिम्मा सरकारको हो। खराब ऋणीले तिर्न नसक्ने भएँ भनेर वित्तीय संस्थासँग घोषणा गर्दा उसको जायजेथा सिरीखुरी लिने प्रचलन पनि अत्याचारपूर्ण छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलनमा ऋण तिर्न सकिन भनेर हात उठाएर बैंकरप्ट घोषणा गरेका हरेक घरलाई उसको परिवार र लालाबाला बस्ने घर र उसलाई दैनिक खान पुग्ने स्रोत छोडेर मात्र लिलामी गर्ने प्रचलन छ । तर नेपालमा या त आत्महत्या या त सडकमा गएर कमण्डलु नै लिनुपर्ने विकल्प बाँकी रहने गरी काम गरिन्छ । यो त पुरानो सामन्ती अर्थव्यवस्थामा ऋण नतिर्नेलाई मृत्युदण्ड दिने अभ्यासभन्दा कम देखिन्न ।

बैंकहरूले सम्पत्ति मनमौजी लिलामी गरेर ऋण उठाउन छोडिदिएर नै वित्तीय संस्थाहरूको अत्याचार बढेको हो। खराब ऋण बापत वित्तीय संस्थाले समाजले अकुत मुनाफाबाट छुट्याउने चलन हुन्छ ।

बैंक नाफा गर्ने मालदार व्यवसाय मात्र हैन, घाटा पनि सहने र आफ्ना ग्राहकलाई अति नै दुःख परेको बेला सहयोगी भूमिकामा देखिनुपर्छ। यो अभिभाराबाट नेपालका वित्तीय संस्था चुकेका छन्। यसर्थ सरकारको हस्तक्षेप र नीतिगत व्यवस्थापन अपरिहार्य देखिएको अवस्था छ । यसै सिलसिलामा सरकारले निम्न कामहरू तत्काल गर्नुपर्ने देखिएको छ :

१. लघुवित्त पीडितहरूको यथार्थ थाहा पाउन विवरण संकलन गर्ने, पीडितहरूसँग कुराकानी गरेर समाधानको उपायका लागि सहजीकरण गर्ने ।
२. ऋण दिने वित्तीय संस्थाहरूको अडिट गरेर नीति-नियम र व्यवहारमा देखिएका बाधाहरूको पहिचान गर्ने ।
३. लघुवित्तका अनियमिततालाई रोक्न राष्ट्रिय नीति र कानुन तर्जुमा गर्ने। अनियमितता गर्ने कम्पनीहरूलाई तत्काल कारबाही गर्ने।
४. लघुवित्त पीडितहरूलाई समाजमा पुनर्स्थापना गर्न स्वरोजगार र कृषि उद्यमका कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने।
५. ऋण तिर्न असमर्थहरूको सवालमा बनेको कानुनको परिमार्जन गरेर ऋण तिर्न सकिन परिस्थितिले सबै बिग्रियो भन्नेहरूलाई उसको जायजेथाबाट ऋण असुल गर्ने तर उ बेघरबार भएपछि राज्यले उसलाई बस्न-खान बन्दोबस्त गर्नुपर्ने नियम मात्र थपिदिए खराब ऋण देशको पनि दायित्व हो भनेर वित्तीय संस्था र राज्य सबैलाई जिम्मेवारी बोध हुनेछ र एकोहोरो ऋणीलाई मात्र खेद्ने प्रचलन हानिकारक साबित हुनसक्छ ।
६. लघुवित्तको ऋण लिन सरकारले तोकेका केन्द्रबाट अनिवार्य वित्तीय शिक्षा र ऋण सदुपयोग गर्न उपयुक्त व्यवसायबारे अनिवार्य तालिम लिनुपर्ने शर्त राख्ने ।

राष्ट्रपतिको संवैधानिक भूमिका र जनताको अपेक्षा

कुलराज सुवेदी

गत बिहीबार सम्पन्न राष्ट्रपति निर्वाचनबाट नेपाली कांग्रेसका वरिष्ठ नेता रामचन्द्र पौडेल मुलुकको नयाँ राष्ट्रपति निर्वाचित भएका छन् । ७८ वर्षीय पौडेल कार्यकालका हिसाबले चौथो र व्यक्तिका हिसाबले गणतान्त्रिक नेपालको तेस्रो राष्ट्रपति बनेका छन्। नौ दलीय गठबन्धनकातर्फबाट राष्ट्रपति निर्वाचित हुँदा पौडेले ३३,८०२ मतभार प्राप्त गरे भने उनका प्रतिस्पर्धी एमालेका सुवास नेम्वाङले १५,५१८ मतभार प्राप्त गरे ।

यस पटक राष्ट्रपतिका दुवै उम्मेदवार योग्य र अनुभवी थिए । दुवै जना पूर्व सभामुखका साथै पटक पटक मन्त्रीको भूमिका निभाएका व्यक्ति थिए। यस पटकको संसद्मा दुवै जना प्रत्यक्ष निर्वाचित सांसद समेत थिए । पौडेल र नेम्वाङ पार्टीभित्र र बाहिर पनि समन्वयकारी र मध्यमार्गी भूमिकाका लागि परिचित छन् । राजनीतिक सक्रियताको हिसाबले भने पौडेल विपी कोइराला र पुष्पलालसँग समेत सहकार्य गरेका पहिलो पुस्ताका राजनीतिज्ञ हुन भने नेम्वाङ दोस्रो पुस्ताको प्रतिनिधित्व गर्ने राजनीतिज्ञ। अबको पाँच वर्ष शीतल निवासको कुर्सीमा भने पौडेल विराजमान हुनेछन् । राष्ट्रपति पद र उक्त कुर्सीको गरिमा पौडेलले कति निभाउन सक्छन् आगामी दिनमा प्रस्ट हुनेछ ।

नेपालको मौजुदा संविधानको भाग ६ को धारा ६६ मा राष्ट्रपतिको काम, कर्तव्य र अधिकारसम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ । उक्त धाराको उपधारा ६(१) मा 'राष्ट्रपतिले यो संविधान र कानुनबमोजिम निजलाई प्राप्त अधिकारको प्रयोग र कर्तव्यको पालना गर्नेछ' भनी उल्लेख छ । यसैगरी उपधारा ६(२) मा 'सङ्घीय कानुनबमोजिम कुनै निकाय वा पदाधिकारीको सिफारिसमा गरिने भनी किटानीको साथ व्यवस्था भएको कार्यबाहेक राष्ट्रपतिबाट सम्पादन गरिने अन्य जुनसुकै कार्य मन्त्रिपरिषद्को सिफारिस र सम्मतिमा हुनेछ' भन्ने उल्लेख छ ।

उल्लिखित संवैधानिक व्यवस्थालाई हेर्दा नेपालमा राष्ट्रपतिको भूमिका पूर्णत आलङ्कारिक रहेको देखिन्छ । राष्ट्रपति आफैंले वा आफ्नो क्रियाशीलतामा कुनै महत्त्वपूर्ण निर्णय वा कार्य गर्ने परिकल्पना संविधानले गरेको पाइदैन । राष्ट्रपतिको भूमिकाको बारेमा संविधानकै धारा ६१(४) मा 'संविधानको पालन र संरक्षण गर्नु राष्ट्रपतिको प्रमुख कर्तव्य हुनेछ' भन्ने उल्लेख छ । यस आधारमा वर्तमान संविधानको पालना गर्नु, संवैधानिक सीमाभित्र रहनु र यसको संरक्षण गर्नु समेत राष्ट्रपतिको कर्तव्य हुन आउँछ ।

राष्ट्रपति २०६५ सालमा पूर्वराजा ज्ञानेद्रले राजगद्दी त्यागी नारायणहिटीबाट बाहिरिएपछि स्थापित भएको संस्था हो । नयाँ संस्थाका रूपमा स्थापित राष्ट्रपति पदमा आसीन हुने व्यक्तिहरूले खेल्ने भूमिकाले संस्थाप्रति जनताको धारणा निर्माण हुन्छ । तर नवस्थापित यो संस्थाप्रति जनताको विश्वास र अपनत्व विकास हुन नसकेको मात्र होइन पछिल्ला दिनहरूमा जनताको वितृष्णा बढेको पाइन्छ ।

> राष्ट्रपतिले दलहरूबीच उत्पन्न हुन सक्ने यस्ता द्वन्द्वलाई न्यूनीकरण गर्न पहल गर्नुपर्छ । राष्ट्रपतिको जीवनशैली, सवारी, पोसाकजस्ता विषयहरूको पनि ठूलो साङ्केतिक अर्थ रहन्छ। विगतमा राष्ट्रपतिहरूले सवारी, भेटघाट, हिँडाइ, बोलाई जस्ता साङ्केतिक पक्षमार्फत आफूलाई राजसंस्थाकै निरन्तरताका रूपमा प्रस्तुत गरेको अनुभूति जनताले गरेका छन् । फलस्वरूप जनतामा राष्ट्रपति पनि राजा महाराजाकै निरन्तरता रहेको भान पर्न गई निराशा बढ्न गएको छ। त्यसैले नयाँ राष्ट्रपतिले यस्ता साङ्केतिक विषयमा उचित ध्यान दिई सकेसम्म साधारण जीवनशैली अपनाउने र यात्राका बेला सर्वसाधारणलाई दुःख नहुने विकल्प खोज्नुपर्छ ।

राष्ट्रपति निर्वाचनको विषयमा राजनीतिक दलहरूबीच ठूलो रस्साकस्सी चल्यो । यसै निर्वाचनलाई लिएर सत्ता गठबन्धनमा समेत उलटफेर आयो। संसद्को दोस्रो ठूलो दल र सरकारको सबैभन्दा ठूलो घटक एमाले सरकारबाट बाहिरियो । जुन दलको समर्थनमा पुष्पकमल दाहाल प्रधानमन्त्री बनेका थिए त्यही दलको उम्मेदवारलाई राष्ट्रपतिका रूपमा समर्थन नगरेर प्रमुख प्रतिपक्ष दलको उम्मेदवारलाई समर्थन गर्ने निर्णयमा उनी पुगे । संविधानले आलङ्कारिक भूमिका प्रदान गरेको राष्ट्रपतिको निर्वाचनलाई राजनीतिक दलहरूले यति बढी महत्त्व नदिनुपर्ने हो । तर यसो हुनुको पछाडि विगतका राष्ट्रपतिहरूले खेलेको भूमिका नै हो भन्ने विषय पनि स्पष्ट नै छ । शीतल निवासलाई शक्ति केन्द्रका रूपमा होइन, विश्वासको धरोहरको रूपमा विकास गर्नुपर्ने जिम्मेवारी भुलेर विगतका राष्ट्रपतिहरूले खेलेको सक्रिय भूमिकालाई अनुमोदन गर्ने मार्गमा राजनीतिक दलहरू अगाडि बढ्न खोजेको विषय राष्ट्रपति निर्वाचन आसपासका उनीहरूका गतिविधिहरूबाट स्पष्ट हुन्छ। यो चिन्ताजनक छ ।

गणतन्त्र स्थापनापछिको पहिलो राष्ट्रपतिको रूपमा डा रामवरण यादव र दोस्रो राष्ट्रपतिको रूपमा विद्यादेवी भण्डारी दुवैले नियमित भन्दा बढी समय गरी झण्डै ऊछ वर्ष राष्ट्र प्रमुखको भूमिका निर्वाह गरे । गणतन्त्र स्थापनापछिको पहिलो राष्ट्रपति मधेशी समुदायबाट र दोस्रो राष्ट्रपति आधा आकाश ढाक्ने महिलाको प्रतिनिधित्व गर्दै निर्वाचित भएबाट गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको सुन्दरता उजागर भएको थियो । यादवले राष्ट्रपति पदको संस्थागत विकास, राष्ट्रिय एकताको प्रवर्द्धन र संविधान निर्माणमा सकारात्मक भूमिका निर्वाह गरेर तुलनात्मक रूपमा कम विवादित कार्यकाल पूरा गरे । तर मन्त्रिपरिषद्ले बर्खास्त गरेका सेना प्रमुखलाई धमौती दिएर उसको कार्यकारी भूमिकामाथि चुनौती दिए । संविधान निर्माण गर्ने समयमा आफ्नै निवासमा राजनीतिक दलका नेताहरूलाई बोलाएर निर्देशन दिने गरेको तथा उनकै कार्यकालमा प्रधानन्यायाधीशलाई मन्त्रिपरिषद्को अध्यक्ष बनाइएबाट उनको कार्यकाल पनि पूर्ण विवादरहित हुन सकेन । निवर्तमान राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारी भने केही बढी आलोचित हुन पर्यो। विशेषगरी प्रधानमन्त्री केपी ओलीको व्यक्तिगत महत्त्वकाङ्क्षामा राष्ट्रपति संस्था उपयोग भएको आवाजहरू सुनिए । प्रधानमन्त्रीले प्रस्तावित गरेका लहडमा निर्णयहरूलाई संवैधानिकता परीक्षण नगरी 'फास्ट ट्र्याक'बाट सदर गरेको, अध्यादेशमार्फत शासन सञ्चालन गर्न सहयोगी भूमिका निर्वाह गरेको, आफ्नो पूर्ववर्तीका आन्तरिक निर्णयहरूमा प्रभाव पार्ने गरेको र सार्वजनिक सवारी र जीवनशैलीमा राजतन्त्रकालका राजा महाराजाहरूको लिगेसी पछ्याउन खोजेको आरोप उनीमाथि लाग्यो । संसद्बाट दुई, दुई पटक पास गरी प्रमाणीकरणका लागि पठाइएको नागरिकता विधेयक प्रमाणीकरण नगरेको विषयमा भने उनको अलि बढी आलोचना भयो । लैङ्गिक समावेशीकरणका विषयमा उनले गरेको पैरवी र महिलाका मुद्दामा राखेको चासोलाई भने सकारात्मक रूपमा लिइयो ।

यसअघि के चर्चा गरियो भने हाम्रो मुलुकमा राष्ट्रपति एउटा आलङ्कारिक भूमिका हो । हामीले खोजेको राष्ट्रपति आफ्नो संवैधानिक सीमा र दायित्वबारे सचेत राष्ट्रपति हो । त्यो भनेको संविधानले परिकल्पना गरेजस्तो संविधानको पालनकर्ता र संरक्षक हो । त्यसैले राष्ट्रपति कुनै एउटा दल र समूहबाट प्रभावित नभई सबै जाति, धर्म, भाषा, लिङ्ग र समुदायको साझा प्रतिनिधि र राष्ट्रिय एकताको प्रतीक हुनुपर्दछ । राष्ट्रपतिले वास्तविक रूपमा देशको अभिभावकको भूमिका निर्वाह गर्न सक्नुपर्छ । सत्ता केन्द्रित राजनीति हुने हाम्रोजस्तो देशमा राजनीतिक दलहरूबीच बेला मौकामा तीक्तता या द्वन्द्व उत्पन्न हुन सक्छ । राष्ट्रपतिले दलहरूबीच उत्पन्न हुन सक्ने यस्ता द्वन्द्वलाई न्यूनीकरण गर्न पहल गर्नुपर्छ ।

राष्ट्रपतिको जीवनशैली, सवारी, पोसाकजस्ता विषयहरूको पनि ठूलो साङ्केतिक अर्थ रहन्छ । विगतमा राष्ट्रपतिहरूले सवारी, भेटघाट, हिँडाइ, बोलाई जस्ता साङ्केतिक पक्षमार्फत आफूलाई राजसंस्थाकै निरन्तरताका रूपमा प्रस्तुत गरेको अनुभूति जनताले गरेका छन् । फलस्वरूप जनतामा राष्ट्रपति पनि राजा महाराजाकै निरन्तरता रहेको भान पर्न गई निराशा बढ्न गएको छ । त्यसैले नयाँ राष्ट्रपतिले यस्ता साङ्केतिक विषयमा (**बाँकी ३ पेजमा**)

नारी साहित्य सम्मेलन उद्घाटन प्रधानमन्त्रीले गर्ने

पोष्ट संवाददाता

धनगढी । धनगढीमा चैत्र दोस्रो सातादेखि हुने विश्व नेपाली नारी साहित्य सम्मेलनको उद्घाटन प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले गर्ने भएका छन् ।

सुदूरपश्चिमाञ्चल साहित्य समाजको आयोजनामा धनगढीमा चैत्र १० गतेदेखि १३ गतेसम्म चार दिन सम्मेलन हुने छ । साहित्य समाजका अध्यक्ष तीर्थराज पाण्डेयले विश्व नेपाली नारी साहित्य सम्मेलनमा भारतका विभिन्न राज्य, अमेरिका, भूटान, म्यानमार लगायतका देशबाट गरी दुई सय बढी नारी साहित्य स्रष्टाहरूको सहभागीता रहने जानकारी दिएका छन् ।

समारोहमा विलक्षण साहित्यिक प्रतिभा झमक घिमिरेलाई सम्मान गरिने छ । अध्यक्ष पाण्डेयका अनुसार साहित्यकार झमकलाई एक लाख ११ हजार रुपैयाँ राशीको वद्रि-कृष्णा वाङ्मय पुरस्कार प्रदान गरिने छ ।

सम्मेलनमा विलक्षण प्रतिभाशाली बालिका प्रिन्सा रेग्मी, स्थापित समाजसेवी अनुराधा कोइराला, मधेसका मूर्धन्य साहित्यकार राजेन्द्र विमल, गजलकार तिलक पेला, अन्तर्राष्ट्रिय साहित्य समाजका अध्यक्ष पदम विश्वकर्मा अमेरिका पनि सहभागी हुनेछन् ।

सम्मेलन आयोजनाका लागि मुल आयोजक समितिका साथै डेढ दर्जन बढी उपसमितिहरू गठन भएका छन् । सम्मेलनको तयारी तीव्र गतिमा भइरहेको अध्यक्ष पाण्डेयले बताए । सम्मेलनमा सञ्चालन गरिने अन्तरसंवाद सत्रहरूको टुङ्गो लगाउने काम भइरहेको बताए ।

यस्तै कार्यक्रम मूल आयोजक समितिका संयोजक वरिष्ठ लोक गायक यज्ञराज उपाध्यायले धनगढीलाई बौद्धिक बहसको नगरिका रूपमा स्थापित गर्न यो कार्यक्रमको आयोजना गरिने बताए । 'यसले उहाँको भाषा, साहित्य, कला र संस्कृतिलाई विश्वव्यापी गर्न सहयोग पुऱ्याउने हाम्रो विश्वास छ । हामीले हाम्रा अतिथिहरूलाई यहाँका विशेष पहिचान बोकेका झाँकि र कला, संस्कृति देखाउने छौं । यसले हाम्रो संस्कृतिलाई विश्वभर छरिएर रहेका नेपाली भाषि साहित्यकारहरूले बुझ्ने अवसर पाउनु हुनेछ,' उनले भने ।

उनले प्यानल डिस्कर्सनमा कला, संस्कृति, राजनीतिक परिवेसलगायत थुप्रै विषयमा प्यानल डिस्कसन पनि हुने बताएका छन् । सम्मेलन आयोजनाका लागि करिब ८० लाख रुपैयाँ खर्च हुने अनुमान गरिएको छ । साहित्य समाजले यसअघि धनगढीमा २०७६ सालमा विश्व नेपाली साहित्य सम्मेलन र २०७८ सालमा नेपाली साहित्य सम्मेलन आयोजना गरिसकेको छ ।

डढेलोको घटना पाँच गुणा बढ्ने अनुमान

पोष्ट संवाददाता

धनगढी । पछिल्लो केहि दिन यता देशका विभिन्न जंगलमा डढेलोका घटना ह्वात्तै बढेको छ । गएको फागुन १ गते देखि चैत ४ गतेसम्म मात्रै ५० वटा डढेलोको घटना भएका छन् । सो अवधिमा डढेलोमा परी एक जना घाइते र पाँच परिवार प्रभावित भएका छन् ।

गत वर्ष यही समयमा भने जम्मा १० वटा मात्रै डढेलोको घटना भएको देखिन्छ । २०७८ फागुन १ देखि चैत ४ गतेसम्म जम्मा १० वटा डढेलोका घटना भएका थिए । औसत रूपमा यी घटना तुलना गर्दा यो वर्ष पाँच गुणा डढेलोको घटना हुने देखिन्छ ।

यो वर्ष फागुन १ देखि चैत ४ गतेसम्म ताप्लेजुङ, इलाम, तेह्रथुम, धनकुटा, भोजपुर, खोटाङ, सोलुखुम्बु, ओखलढुङ्गा, उदयपुर, झापा, सप्तरी, सिराहा, धनुषा, महोत्तरी, रौतहट रसुवा, रसुवा, भक्तपुर, ललितपुर, काठमाडौँ, कास्की, म्याग्दी, बागलुङ, अर्घाखाँची, रुकुम पूर्व र दार्चुलामा डढेलोका घटना भएका छन् ।

गत वर्ष फागुन १ देखि चैत ४ गतेसम्म जम्मा १० स्थानमा डढेलोको घटना भएको थियो । डढेलोमा परी एक घर परिवार प्रभावित भएका थिए । तेह्रथुम, धनकुटा, ओखलढुङ्गा, झापा, रसुवा, ललितपुर, काठमाडौँ, कास्की र जुम्लाका जंगलमा डढेलो लागेको थियो ।

विभागले वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा बुझाएको 'वन डढेलो व्यवस्थापन योजना' मा डढेलो नियन्त्रण अत्यन्तै कठिन तथा जोखिमपूर्ण कार्य रहेको उल्लेख गरिएको छ । तर, त्यस्तो कठिन काम गर्न खटिने युवा दस्तालाई भने दैनिक १०० रुपैयाँ भत्ता दिने प्रस्ताव समेत गरिएको छ । 'आगो निभाउन जाने युवा दस्ता, समुदायलाई खाजा र पानीका लागि अधिकतम दैनिक प्रतिव्यक्ति एक सय रुपैयाँ सम्म सामुदायिक वन वा साझेदारी वन समूहले आगो निभाउन जाँदा खर्च गर्न सक्नेछ,' कार्ययोजनामा भनिएको छ,'खर्च विवरणको प्रतिवेदन मासिकरुपमा बुझाउनु पर्ने भएकाले वन निर्देशनालय र डिभिजन वन कार्यालयबाट समुदाय स्तरसम्म लेखी पठाउनुपर्ने छ ।'

विभागले गरेको प्रस्तावमा डढेलो निभाउन गएकालाई खाजा रोटरी तथा लायन्स क्लबमार्फत सहयोग जुटाउन भनिएको छ ।

वन तथा वातावरण मन्त्रालयका प्रवक्ता मेघनाथ काफ्लेले चुनौतीपूर्ण कार्यको लागि एक सय रुपैयाँ भत्ता कम भए पनि समुदायस्तरमा डढेलो व्यवस्थापनमा सबै जुटौं भन्ने उद्देश्यले यस्तो व्यवस्था गरिएको बताए । उनले भने, 'विगतमा पनि कार्य योजना बन्यो । तर अहिले सबै क्षेत्रलाई समेटेर कार्य योजना बनेको छ, सामुदायिक काममा सबै जुट्नुपर्छ भन्ने उद्देश्य राखेर यो कार्य योजना ल्याइएको हो ।'

कार्य योजनामा धनुषादेखि बागमती, चपुरदेखि चितवन, बुटवल खण्ड, दाङ खण्ड र कैलाली खण्डसम्मका डढेलो लाग्नसक्ने स्थानका राजमार्ग क्षेत्रमा गाडी, पानीट्याङ्कर र पम्पसहितको फायर फाइटर तैनाथ गरिने उल्लेख छ । डढेलो व्यवस्थापनमा जनशक्ति परिचालन तथा व्यवस्थापन डिभिजन वन कार्यालय र सामुदायिक/साझेदारी वन समूहले चैत १५ गते भित्र तय गरिसक्ने उल्लेख गरिएको छ । सशस्त्र वन रक्षक र डढेलो लागेको स्थानमा जान गाडी (फ्यूल/पानी ट्याङ्की मोटर) सहित २४ सै घण्टा तैनाथ गर्ने विषय व्यवस्थापन कार्य योजनामा समेटिएको छ ।

यो आर्थिक वर्षमा वन तथा वातावरण मन्त्रालयले डढेलो नियन्त्रणका लागि जम्मा ८० लाख रुपैयाँ बजेट छुट्याएको छ । जसमा वन सुरक्षा योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा ८ लाख, वन डढेलो तथा पहिरो सचेतनाको लागि ५० लाख र वन डढेलो प्रचारप्रसारमा ३० लाख रुपैयाँ छुट्याइएको छ ।

अनियमित बिद्युत...

पुर्चौडीको हाँट खडिखेतमा अहिले विद्युत सेवा अनियमित हुने गरेको जोशीले बताए । यसरि बिजुली बत्ती आउने जाने भएपछि कामकाजमा पनि समस्या हुने गरेको पुर्चौडी नगरपालिकाका सूचना अधिकारी प्रविन धानुकले बताए ।

पुर्चौडी नगरपालिकाको वडा नं १, २ र ३ का केहि क्षेत्रमा राष्ट्रिय प्रसारणको बिजुली पुगेको छ । जय दुर्गे चमेलिया सामुदायिक ग्रामिण विद्युत सहकारी संस्थाले विद्युतिकरण गरेको थियो । तर विद्युत सेवा भने प्रभावकारी छैन् । विद्युत सेवा भरपर्दो नभएको भन्दै नगरपालिकाका नगर प्रमुख दिपक बहादुर बमले समस्या समाधानका लागि आफु पहल गर्ने बताए ।

नगर क्षेत्रको केही ठाउँमा विद्युत सेवा पुगेको भएपनि समस्या आइरहने भएकाले यसको समाधानका लागि आफु पहल गर्ने उनले बताए । यस्तै नगरपालिका पूर्ण विद्युतिकरण पनि छिट्टै हुने उनले दावी गरेका छन् । अहिले पनि पुर्चौडी नगरपालिकामा विद्युत विस्तारको काम जारी रहेको छ ।

बझाङका कुन...

अनेरास्ववियुकी सविना गिरी विजयी भएकी छन् ।

बझाङको भोता स्थित बझाङदीप क्याम्पस सभापतिमा अनेरास्ववियु क्रान्तिकारी विप्लपका कमल थापा, सचिवमा अनेरास्ववियुका रामचन्द्र धामी, कोषाध्यक्षमा अनेरास्ववियु एस की भागरथी विष्ट विजयी भएका छन् ।

जिल्लाको बुंगल नगरपालिकामा रहेको त्रिवेणी क्याम्पसमा यस अघी नै अन्य संगठनको उम्मेदवारी नपरेपछी नेविसंघ र अनेरास्ववियु क्रान्तिकारीका उम्मेदवारहरु निर्वाचित भइसकेका थिए, भने छबिस पाथिभेरा गाउँपालिकाको शान्ती आदर्श क्याम्पसमा आइतबार निर्वाचन स्थगित भएको छ । त्यसैगरी सदरमुकाम चैनपुरमा रहेको जयपृथ्वी बहुमुखी क्याम्पस भोपुरमा चैत ८ गते स्ववियु निर्वाचन हुने छ ।

डोटी क्याम्पसमा....

अधिकृत हर्कबहादुर कँडेलले जानकारी दिएकेही उश्रृंखल तत्वहरू मतदान तत्वहरू मतदान स्थलभित्र प्रवेश गरेर मतपेटिका लगायत अन्य सामाग्री तोडफोड गरेको हुँदा मतदान गर्न गराउन सम्भव नभएकाले निर्वाचन स्थगित गरिएको ब्यहोरा सूचित गरिन्छ 'उनले जारी गरेको सूचना भनिएको छ ।

राष्ट्रपतिको संवैधानिक...

उचित ध्यान दिई सकेसम्म साधारण जीवनशैली अपनाउने र यात्राका बेला सर्वसाधारणलाई दु:ख नहुने विकल्प खोज्नुपर्छ । राष्ट्रपतिले आफूले उच्च नैतिक चरित्रको प्रदर्शन गरी राज्यका अन्य निकायमा पनि नैतिकताको प्रवर्द्धन गर्न प्रोत्साहन गर्नु पर्छ ।

यसरी विगतका राष्ट्रपतिहरूको कार्यकाल विवादरहित हुन नसकेको परिवेशबीच रामचन्द्र पौडेल राष्ट्रपतिमा निर्वाचित भएका छन् । छ दशक लामो राजनीतिक यात्रा, सम्मनयकारी भूमिका, समकालीन नेताहरूबीच स्वच्छ छवि र साधारण जीवनशैली पौडेलका सकरात्मक पक्ष हुन् । विगतमा सभामुखका रूपमा समेत संवैधानिक भूमिका निर्वाह गरेको सन्दर्भमा आगामी पाँच वर्ष संविधानको पालना, संरक्षण र संवर्द्धनमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरी राष्ट्रपति पदको गरिमा थप उचो गराउन उनलाई सफलता मिलोस, शुभकामना !

आधारभूत अस्पताल निर्माणको काम अलपत्र

पोष्ट संवाददाता

बैतडी । बैतडीका ९ ओटा स्थानीय तहमा आधारभूत अस्पताल निर्माणका लागि प्रक्रिया अघि बढेको भएपनि धेरै ठाउँमा अस्पताल निर्माण योजना अलपत्र परेको छ । दशरथचन्द नगरपालिका बाहेकका सबै स्थानीय तहमा अस्पताल निर्माण गर्ने योजना रहेको छ । सरकारले २०७७ साल मंसिरमा एकै पटक ३ सय बढी स्थानीय तहमा ५, १० र १५ शैय्याका अस्पताल शिलान्यास गरेको थियो ।

आधारभूत स्वास्थ्य सेवा गाउँघरमै पुर्याउने उद्देश्यसहित अस्पताल निर्माण गर्ने योजना बनाएको भएपनि अस्पताल निर्माणका योजना अलपत्र परेका छन् । बैतडीका केही तहमा अस्पताल निर्माणको काम समेत शुरु हुन सकेको छैन भने निर्माणको काम शुरु भएका ठाउँमा समेत योजना अलपत्र पारिएका छन् ।

जिल्लाको मेलौली नगरपालिकामा जग्गा विवादका कारण अस्पताल निर्माणको प्रक्रिया नै शुरु हुन सकेको छैन् । अस्पताल निर्माणकै विषयलाई लिएर वडा नं १ र ७ का बासिन्दाबीच मनमुटाव समेत भएको छ । गएको महिना अस्पताल निर्माणकै विषयलाई लिएर दुवै पक्षबीच झडप समेत भएको थियो ।

बाँकी रहेका ८ ओटा स्थानीय तहमा पनि अस्पताल निर्माण कार्यले गति लिन सकेको छैन् । सुर्नया गाउँपालिकाको केन्द्र नजिक रहेको रौलेश्वर स्वास्थ्यचौकीसंग जोडिएको जमीनमा १० शैय्याको अस्पताल निर्माणका लागि जग खनिएको भएपनि काम शुरु हुन सकेको छैन् । निर्माण व्यवसायीले काम अघि नबढाउँदा स्वास्थ्यचौकीबाट प्रदान हुने सेवा समेत प्रभावित भइरहेको रौलेश्वर स्वास्थ्यचौकीका प्रमुख नरेश मडैले बताए ।

उनले भने 'स्वास्थ्यचौकीसंगै जोडिएको भवनमा अस्पताल निर्माणका लागि जमीन खनिएको छ तर काम भने शुरु हुन सकेको छैन् । समयमा काम नहुँदा स्वास्थ्यचौकीमा पुग्ने सेवाग्राहीलाई समेत समस्या भएको छ ।'

पाटन नगरपालिकामा १५ शैय्याको आधारभूत अस्पताल निर्माण शुरु भएको दुई वर्ष हुनै लाग्दा समेत काम अघि बढ्न सकेको छैन् ।

कुन क्याम्पसमा....

उत्रेको थियो ।

सचिवमा अनेरास्ववियुका रमेश माल १ सय १८ मत ल्याएर विजयी भएका छन् भने उनका निकटतम् प्रतिस्पर्धी नेविसंघका अम्बिका जोशीले ५० मत ल्याइन् । यस्तै कोषाध्यक्षमा अनेरास्ववियुका मनोज जोशीले ९९ मत ल्याएर विजयी भएका छन् भने नेविसंघकी बिमा रावलले ६५ मत ल्याइन् ।

सदस्यहरुमा अनेरास्ववियुका परमेश्वरी जोशी र अर्चना साउँद निर्वाचित भएका छन् भने नेविसंघका गोकर्ण माल पनि सदस्यमा निर्वाचित भएका छन् ।

केदार ज्योतीमा नेविसंघको प्यानल विजयी

धनगढी । डोटीको केदार ज्योतीपुञ्ज बहुमुखी क्याम्पस विपिनगरमा नेपाल विद्यार्थी संघको पुरै प्यानल विजयी भएको छ ।

आइतबार सम्पन्न स्ववियुको निर्वाचनमा अखिल क्रान्तिकारी र अनेरास्ववियुको गठबन्धनलाई पराजित गर्दै नेविसंघको प्यानल विजयी भएको हो । स्ववियु अध्यक्षमा नेविसंघका निर्मल बम ४८ मत सहित विजयी भएका हुन् । उनका प्रतिद्वन्दी अखिल क्रान्तिकारीका सुरेन्द्र साउदले ४१ मत प्राप्त गरेका छन् । त्यस्तै सचिवमा नेविसंघका सरोज साउद ४७ मत सहित विजयी भए भने उनका प्रतिद्वन्दी अनेरास्ववियुका एकम भाटले ३९ मत प्राप्त गरे ।

कोषाध्यक्षमा पनि नेविसंघकै यसोदा कलेल ४६ मत सहित विजयी भएन भने उनका प्रतिद्वन्दी मञ्जिय ताडीले ३९ मत प्राप्त गरिन् । त्यस्तै सदस्यहरुमा नेविसंघकी रमिता वोहरा, अस्मिता बोगटी र हिरा पुन मगर सहित निर्वाचित भएकी छिन् ।

दार्चुलाको दत्तुमा नेबि संघ विजयी

धनगढी । राष्ट्रिय क्याम्पस दत्तुको स्ववियु निर्वाचनमा नेपाली कांग्रेस निकट विद्यार्थी संगठन नेपाल विद्यार्थी संघको पुरै प्यानल विजयी भएको छ । कुल खसेको मत ७१ मध्ये नेपाल विद्यार्थी संघका उम्मेदवारहरुले आफ्नो पक्षमा बढी मत ल्याउदा प्यानलै विजयी भएको हो । दत्तुमा नेपाल विद्यार्थी संघको तर्फबाट स्ववियु सभापतिका उम्मेदवार सरोज ग्वाईलाको टिम विजयी भएको छ ।

सभापतिका उम्मेदवार ग्वाईलाले कुल खसेको मत ७१ मध्ये ३८ मत प्राप्त गर्दै विजयी भएका छन्, भने उनका प्रतिस्पर्धी नेकपा एमाले निकट गठबन्धनका उम्मेदवार मनिषा धामीले ३० मत प्राप्त गर्दै पराजित भएकी छन् । नेविसंघका स्ववियु सभापति ग्वाईलाले गठबन्धनका उम्मेदवार धामीलाई ८ मतले पराजित गरेका हुन् ।

दत्तुमा ८१ मतदाता रहेकोमा ७१ मत मात्रै खसेको थियो । दत्तु स्ववियु सचिवमा लक्ष्मी भट्ट, कोषाध्यक्षमा पुजा चैसिर निर्वाचित भएका छन्, भने भागरथी कार्की, गजेन्द्र भाट र दुर्गा भाट सदस्यमा निर्वाचित भएको निर्वाचन अधिकृत एवं क्याम्पस प्रमुख रमेश चैसिरले जानकारी दिनुभयो ।

कृष्ण क्याम्पसका साझा उम्मेदवार विजयी

धनगढी । यसैबिच कृष्ण स्नातक क्याम्पस लालीमा गठबन्धनका साझा उम्मेदवार हेमन्ती जोशी स्ववियु अध्यक्षमा विजयी भएकी छन् ।

उनले कुल खसेको मत ६९ मध्ये ३६ मत प्राप्त गरेका थिए । यस्तै उनका प्रतिस्पर्धी नेपाल विद्यार्थी संघका विनोद टमटाले ३२ मत प्राप्त गरेका थिए । लाली क्याम्पसको सचिवमा गठबन्धनका जानकी जोशी, कोषाध्यक्षमा गठबन्धनकै ओमकार पाल विजयी भएका छन्, भने सदस्यहरुमा विप्लव निकटका भुवन जोशी र नेविसंघका गीता चन्द निर्वाचित भएका छन् ।

धनगढी उप-महानगरपालिका

धनगढी, कैलाली

संधियारको नाममा जारी सूचना

यस उप-महानगरपालिकाका वडा १३ मा अवस्थित कित्ता नं. ३४९ क्षेत्रफल १६९.३१ व.मि.मा भवन निर्माण गर्ने घरधनी श्री धर्मानन्द जोशीले यस न.पा.मा पेश गरेको नक्सा बमोजिमको भवन निर्माण गर्न निवेदन पेश गरेकोमा संधियारको नाममा यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । निवेदन साथ पेश हुन आएको प्रमाण र नक्साको आधारमा निर्माण स्वीकृति दिंदा तपाईको जग्गा लगायत सार्वजनिक स्थलको हानि नोक्सानी हुन्छ हुँदैन, सन्धि सर्पन हानि नोक्सानी हुने भए यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ दिन भित्र सबुत प्रमाण सहित नगरपालिकामा उजुर गर्नु सुचित गरिन्छ । म्याद नाघी आएको उजुरी उपर कुनै किसिमको कारवाही नहुने ब्यहोरा जानकारी गराइन्छ ।

१. निर्माणको निमित्त प्रस्तावित जग्गाको चारकिल्लाको विवरण

दिशा	आफ्नो जग्गा लम्बाई (फिट/मिटर)	छाडेको आफ्नो जग्गा (फिट/मिटर)	संधियार		
			कि.नं.	लेन्डस्केपको प्रकार	नाम
पूर्व					राधिका देवी जोशी
पश्चिम					सिता कुमारी खड्का
उत्तर					सुस्मा कठायत
दक्षिण					बाटो

घरको नाप: लम्बाई ३५'६" चौडाई २५'०" उचाई :३१'३" तल्ला संख्या: ३

२. साईट प्लानको नक्सा

२०७९ यस्तो छ तपाईको राशिफल चैत ६

(मेष) चु, चे, चो, ला, लि, लु, ले,
अनावश्यक बोल्ने समय छ । सामान्य कुरामा पनि विवाद उत्पन्न हुनसक्छ । पढाइबाट पनि सन्तोष मान्न सकिन्छ ।

(बृष) इ, उ, ए, ओ, वा, वि, वु, वे, वो
शत्रु पराजित हुनेछन् । आर्थिक दृष्टिले राम्रो समय छ । परिवारमा राम्रो वातावरण बन्नेछ ।

(मिथुन) का, कि, कु, घ, ङ, छ, के, को, ह
बोलीचालीमा सावधानी अपनाउनु पर्नेछ । राम्रो बोल्दा पनि नराम्रो अर्थ सुनाइ दिनेछ । स्वास्थ्य खराब होला ।

(कर्कट) हि, हु, हे, हो, डा, डि, डु, डे, डो
व्यवसायतिर मन जाला । शत्रु पराजित हुनेछन् । व्यापारबाट फाइदा होला । आर्थिक प्रगति हुनेछ ।

(सिंह) मा, मि, मु, मे, मो, टा, टि, टु, टे
खजाना प्राप्त हुनेछ । पुरानो धन सम्पति मिल्नेछ । सामाजिक कामको दायित्व थपिने छ ।

(कन्या) टो, प, पि, पु, ष, ण, ठ, पे, पो
पारिवारिक सन्तोष मिल्नेछ । मनमा उदारता आउने छ । यातायातको साधन प्रयोगबाट खास फाइदा हुने देखिन्न ।

(तुला) रा, रि, रु, रे, रो, ता, ती, तु, ते
सन्तान प्राप्तिको योग छ । आफन्तबाट सहयोग मिल्नेछ । व्यापारबाट पनि लाभ होला ।

(बृश्चिक) तो, ना, नि, नु, ने, नो, या, यि, यु
शिक्षाको लागि उपयुक्त समय छ । नयाँ काम गर्ने उत्साह जाग्ने छ । यात्राको लागि उपयुक्त समय छ ।

(धनु) य, यो, भा, भी, भु, ध, फा, ढ, भे
फाटफुट काम सम्पन्न हुनेछन् । विभिन्न व्यक्ति मार्फत कार्य सम्पन्न हुनेछ । नयाँ कामको अवसर आउने छ ।

(मकर) भो,जा,जी,जू,जे,जो,ख,खि,खु,खे,खो,गा,गी
विश्वासको वातावरण बन्नेछ । व्यापारमा राम्रो छ । वाहनको प्रयोग गर्न पाइने छ ।

(कुम्भ) गु, गे, गो, सा, सी, सु, से, सो, द
धार्मिक एवं सामाजिक काममा सक्रिय रुपमा लाग्ने समय छ । विभिन्न ठाउँको भ्रमण हुनेछ । नयाँ मित्रसँग भेट हुनेछ ।

(मीन) दी, दू, थ, झ, ञ, दे, दो, च, ची
बोलीचालीमा विश्वासको वातावरण बन्नेछ । घाउचोट लाग्न सक्छ । सावधानी अपनाउनु होला ।

खुशीको खबर ! खुशीको खबर !!

"सीप सिकौं आत्मनिर्भर बनौं ।"

हाम्रो यहाँ दक्ष, अनुभवी प्रशिक्षकद्वारा तालिम दिईनुका साथै दक्ष कालीगढबाट अर्डर अनुसारको आधुनिक कपडाहरु सिलाई गरिन्छ ।

४ जनाको समूह बनाइ आएमा १ जनाको फी छुट गरिनेछ ।

साथै कपडा पनि उपलब्ध छ ।

बबी बुटिक

एल.एन.चौक, धनगढी

मो.नं.: ९८४८६८२३०, ९८११६७६४५९

दंत दिवसका अवसरमा गौरिशंकर डेन्टलमा निशुल्क परिक्षण

पोष्ट संवाददाता

धनगढी । दंत दिवसरको अवसर पारेर धनगढी स्थित हिमालयन गौरिशंकर डेन्टल क्लिनिकले आज (सोमबार) दाँत तथा मुख सम्बन्धी समस्याको निशुल्क स्वास्थय परिक्षण तथा स्वास्थ्य परामर्श दिने भएको छ ।

आज (सोमबार पर्ने) दंत दिवसको अवसरमा दाँत सम्बन्धी हुने समस्याको निशुल्क परिक्षण गरिनुका साथै स्वास्थ्य परामर्श दिइने हिमालयन डेन्टल क्लिनिकका सञ्चालक डा. रतन एसकेले बताए ।

दिवसको सार्थकतालाई महत्व दिन र समाजिक उत्तर दाइत्व बहन गर्न आज दिनभरीनै निशुल्क दंत परिक्षण तथा स्वास्थय परामर्श सेवा प्रदान गरिने उनले बताए । उनका अनुसार आज गौरिशंकर डेन्टलमा आउने दाँत तथा मुख सम्बन्धी समस्या भएका विरामीको निशुल्क एक्सरे गरिने छ, भने अन्य स्वास्थ्य समस्या सम्बन्धी निशुल्क परामर्श पनि उपलब्ध गराइने छ ।

सुदूरपशिचममा अहिले दंत सम्बन्धी सम्पुर्ण उपचार हुने गरेको छ । 'क्यान्सर बाहेक दाँत तथा मुख सम्बन्धी समस्याको सवै उपचार सुदूरपश्चिममै हुने गरेको छ,' एसकेले भने, 'दाँतमा क्यान्सर भएका विरामीलाई पनि उपचारका लागि सहजिकरण गर्ने गरेका छौं, जसका कारण अहिले दंत सम्बन्धी ठुलो समस्या छैन ।'

सुदूरपश्चिमका मानिसमा दाँतको रेखदेश गर्ने र समयमै उपचार गर्ने क्रम पछिल्लो समय बढेको छ । तर अझैपनि विकट क्षेत्रका नागरिकले सामान्य समस्यालाई लापवाही गर्ने र जटिल समस्या भएपछि मात्रै उपचारका लागि आउने गरेका कारण त्यसतो अवस्थामा उपचार विधि पनि झण्झटिलो हुने गरेको उनले बताए ।

डा. एसकेका अनुसार पछिललो समस्या मुख भित्र घाउ हुने समस्या पनि बढी हुने गरेको छ । तर धेरै मानिसले सामान्य घाउ आफै निकोहुन्छ भन्ने धारणा बनाएर लापर्वाही गर्ने गरेको र त्यसले मुख सम्बन्धी जटिल समस्या हुने गरेको उनले बताए । सामान्य समस्या हुने विक्तिकै स्वास्थय संस्थामा आएको अवस्थामा त्यसले धेरै दुःख नदिने र सामान्य खर्चमै समस्या समाधान हुन सक्दछ,' डाक्टर एसकेले भने, 'तर त्यही समस्यालाई लापवाही गरेर बस्दा पछि मुखको समस्या जटिल बन्ने र धेरै पैसा खर्च हुने गरेको देखिन्छ, यस तर्फ नागरिकले सचेत हुन जरुरी छ ।'

अनियमित बिद्युत कटौतिले उपभोक्ता मारमा

पोष्ट संवाददाता

धनगढी । बैतडीको पुर्चौंडीमा विद्युत सेवा अनियमित हुँदा उपभोक्ता समस्यामा परेका छन्। नगरपालिकाको केहि भूभागमा विद्युत विस्तार भएपनि अनियमित हुने गरेकाले उपभोक्ता समस्यामा परेका हुन् ।

विद्युत अनियमितहुँदा समस्या हुने गरेको स्थानीय उत्तम कुँवरले बताए। घरमा बिजुली लगाएको भएपनि चाहिने बेलाकुनै दिन उपभोग गर्न नपाएको उनले बताए । बेला बेला लाइनमा समस्या आउने भएका कारण यहाँका नागरिकहरु हैरान भएका उनले बताए । कुनै बेला विद्युत लाइनमा समस्या आएपछि एक साता सम्म बिजुली बत्ती नआउने गरेको उनको भनाई छ ।

चमेलिया जलविद्युत आयोजनाबाट खिचिएको राष्ट्रिय प्रसारणको लाइनमा समस्या आइराख्ने हुँदा उपभोक्ता आजित छन् । विद्युत अनियमितताका कारण मोबाइल चार्ज गर्न र अन्य विद्युतिय उपकरण सञ्चालन गर्न पनि समस्या हुने गरेको स्थानीय अम्मर राज जोशीले बताए ।

विद्युत सेवा अवरुद्ध भइरहने भएकाले यहाँका कार्यालयहरुमा कार्य सम्पादन गर्न पनि समस्या हुने गरेको उनले बताए । राष्ट्रिय प्रसारण लाइन पुगेको **(बाँकी३पेजमा)**

प्रयोग विहीन बन्दै चिण्डो

पोष्ट संवाददाता

धनगढी । तरकारीको विउ तथा अन्य सामग्री राख्न प्रयोगमा ल्याउने गरिएको चिण्डो पछिल्लो समय भने प्रयोगबिहीन बनेको छ ।

बैतडीका नागरिकहरुले विभिन्न सरसामान राख्न प्रयोग गर्ने चिण्डो पछिल्लो समय प्रयोगमा आउन छाडेको हो। अहिले पलास्टिकजन्य भाँडाकुँडाहरु बढी प्रयोग हुन थालेपछि नागरिकहरुले चिण्डो प्रयोग गर्न छाडेका हुन् ।

पुर्चौंडीका ठगि धानुक काँधमा कट्टा र हातमा चिण्डो लिएर उकालि चढ्दै थिए । गाडीको ढोकाबाट उनले बोकेको चिण्डो र काँधमा रहेको कट्टा देखेर उनी संग कुरा गर्ने मन लाग्यो । गाडी रोक्दा उनी पनि रोकिए । उनी संग भलाकुशारी भयो । उनले हातमा बोकेको चिण्डो बारे बताए ।

हजुर बुवाको पाला देखिको चिण्डो उनले सम्हालेर राखेका रहेछन् । उनले त्यो चिण्डोमा तम्बाखुका लागि उखु पेलेर बनाएको खुदो राख्दा रहेछन । यसका साथै घरमा पनि चिण्डोमा गहत, मुसुर, मास, केराउ लगायतका दालहरु राख्दा रहेछन् । 'अहिले यसको प्रयोग कोही गर्दैन्न तर यो राम्रो हुन्छ, यसमा राखेको अमिलो पदार्थ चुख, गुलियो पदार्थ (उखु पेलेर बनाईने खुदो) लगायतका अन्य दालजन्य सामानहरु पनि ताजकि रहन्छन 'उनले भने ।

उमेरले जीवनको उत्तरार्धतिर पुगिसकेका धानुकले यसको प्रयोग घट्दा चिन्ता व्यक्त गरे । 'अहिलेको युवा पुस्ताले यसको प्रयोग गर्दैन्न, पलास्टिकका भाँडाकुँडा ल्याउछन, सानो तिनो सामान हामी त यसमा राख्थ्यौं, उनले भने । खर्च गरेर अहिले पलास्टिकका भाँडाकुँडा प्रयोग भएका कारण हाम्रा वरिपरिका सम्भावना र प्रयोगमा आउने साधनको खोजिनै नभएको उनले बताए ।

अहिले त सबै जनाले यसको प्रयोग गर्न लगभग छाडिसकेको उनको भनाइ थियो । 'सानोतिनो सामान राख्न प्रयोग हुने भाँडाकुँडा खरिदमै धेरै खर्च हुन्छ अहिले, त्यो बेलाका मान्छे यस्ता चिण्डो जस्ता साधनहरुमा सामान राख्थे पैंसा पनि बचत हुन्थ्यो, अहिले त खर्च बढि छ, जमाना बदलियो, पुराना चालचलन, रितिसंस्कृति हराए कसलाई के भन्ने,उनले भने ।

पछिल्लो समय मानव जीवन सहजता खोजि रहेको छ । पाश्चात्य जगतको संस्कृति सहर देखि गाउँघर सम्म प्रवेश गर्दै गएपछि अहिले छेउछाउ भएका चिजवस्तु प्रयोगमा आउन छाडेका छन् । हामिहरु आफू वरिपरिका सम्भावनाहरुलाई पनि लत्याएर पाश्चात्य जगतको संस्कृति अंगाल्न अग्रसर भएका स्थानीय नरेन्द्र विष्टले बताए। पुर्खाहरुले प्रयोग गर्ने कतिपय चिजवस्तुहरु लाई पनि चिन्न छोडिसकेका उनले बताए । '

हजुरबुवाहरुलाई चिण्डाको महत्व थाहा थियो हामी अनभिज्ञ छौं, कोइ जानि जानि त, कोइ अनजानमा फेरिएको जमाना संग दौडि रहेका छौं, उनले भने। हजुरबुवाले प्रयोग गर्ने चिण्डाले धेरै खर्च बचाएको थियो । हामी पलास्टिकजन्य भाँडाकुँडाहरु प्रयोग गरेर खर्च बढाई रहेका छौं। हजुरबुवाले आफ्नो आगनको वृक्ष बेलिमा लागेको चिण्डोको यति सदुपयोग गरे जसले उनलाइ खर्चको भार परेन, हामी तिनै सम्भावनालाई कुल्चिएर पलास्टिक प्रयोग गरि रहेका छौं र व्ययभार थपिरहेका छौं ।

प्रदेश उद्योग वाणिज्य महासंघमा दोहोरिए पदाधिकारी

पोष्ट संवाददाता

धनगढी । नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ सुदुरपश्चिम प्रदेशमा पुनः अध्यक्षमा शंकर बोगटीसहित सबै पदमा सर्वसम्मत निर्विरोध चयन भएका छन्। महासंघको सुदुरपश्चिम प्रदेश अध्यक्षमा बोगटी लगायत सम्पूर्ण पदमा सर्बसम्मत पुरानै टीम निर्विरोध चयन भएका हुन्। अध्यक्ष बोगटीको महासंघमा यो तेस्रो कार्यकालका रहेको छ ।

महासंघको प्रदेश अध्यक्षमा शंकर बोगटी, उपाध्यक्षमा मदन राज पन्त, उपाध्यक्षमा कंचनपुरका अनिल कुमार भुजानिया, कोसाध्यक्ष्यमा कैलालीबाट लालमनी पन्त सर्वसम्मत शनिवार चयन भएका छन् । यस्तै सदस्यहरुमा बासुदेब गौतम, डोटी, कृष्ण बहादुर तामांग, पुनर्वास, सन्तोष खड्का, टीकापुर, कृष्ण कुँवर,अछाम, लोकराज भट्ट नाटा सुदुरपश्चिम, शंकर बहादुर खड्का, धनगढीबाट सर्वसम्मत चयन भएका हुन् ।

VACANCY ANNOUNCEMENT

Nandina's Academy, a reputed English medium high school in Dhangadhi announces vacancies for the following posts:

1. Mathematics Teacher-1
2. Science Teacher-1
3. English Teacher-1
4. Social Teacher -1

Minimum Qualifications

- Bachelor/master degree in respective subject.
- Fluency in spoken and written English.

Facilities:

- Attractive salary for experienced and qualified personalities.
- Festival bonus.
- Lunch & snacks.
- Scholarship/discount to staff's child.
- On the job training.

Mode of selection: Class observation and interviews.

Documents to be submitted along with application:

I. Latest CV
II. A scan copy of citizenship.
III. Copies of testimonials

Application charges: There is no any charge for application.

Note:

- The school management reserves the right to the final selection.
- We are also encouraging to fresh candidates with good knowledge/command in respective subject.
- Candidates will be assigned job from Baishak, 2080.

Interested candidates may apply to nandinas.dhangadhi@gmail.com

Last date of submission: 20th Chitra, 2079

Admissions open for:
1. Play Group to Grade 9
2. Montessori Training (3 months)
Interested person may contact @ 9858477580/9858477880

Nandina's Academy
Jagadamba Tole, Hasanpur, Dhangadh-5, Kailali
Contact no: +977-91-520365/527327
Mobile: 9858477880

निसर्ग हस्पिटल एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रा.लि.

सुदूरपश्चिम प्रदेशको पहिलो अत्याधुनिक सुविधा सम्पन्न हस्पिटल

उपलब्ध विशेषज्ञ सेवाहरु...

नवजात शिशु तथा बालरोग सेवा

नवजात शिशु तथा बालरोग विशेषज्ञ डाक्टर द्वारा बच्चाको ज्वरो, रूघाखोकी, विभिन्न संक्रमण, सम्बन्धि संक्रमण, बच्चामा रक्तचाप, एलर्जी, श्वासप्रस्वास समस्या, सुगर, थाईराईड, जण्डीस, एनिमिया, मोटोपना, दुब्लोपना, मिर्गी वा मुर्छापर्ने समस्या, बच्चाको शारिरिक वृद्धि, विकास, आहार एंव पोषण लगायत विभिन्न खोपहरू सम्बन्धि उपचार तथा परामर्श सेवा ।

हाडजोर्नी तथा नसा रोग सेवा

हाडजोर्नी, नसा तथा बाथरोग विशेषज्ञ डाक्टरद्वारा अत्याधुनिक कम्प्यूटर प्रविधिबाट भाँचिएका, मर्केका, जन्मजात बांगाटिंगा भएका हड्डीहरूको उपचार तथा अप्रेशन लगायत हाडजोर्नीको संक्रमण, बाथरोग, यूरिक एसिड, जोर्नी, घुंडा, कांध, कमर, गर्दन दुखाई, हातखुट्टा/जिउ झमझम गर्नेको उपचार साथै शरीरमा राखिएका रड, प्लेट, पिन आदि अप्रेशनबाट झिक्ने सेवा ।

जनरल मेडिसिन (फिजिसियन) सेवा

फिजिसियन (जनरल मेडिसिन) डाक्टर द्वारा मुटुरोग, ब्लड प्रेशर, सुगर, पेट, ग्यास्ट्रीक, अल्सर, छाती, दम, कलेजो, कोलेस्ट्रोल, टाईफाईड, थाईराईड, हर्मोन, डेंगु, स्कबटाईफस, सिकलसेल एनिमिया आदिको विशेषज्ञ उपचार सेवा ।

जनरल तथा दुरबिन बाट अप्रेशन सेवा

जनरल तथा ल्याप्रोस्कोपीक सर्जन डाक्टर द्वारा दुरवीन प्रविधिबाट पित्तथैलीको पत्थरी,एपेन्डिक्स, हर्निया, हाईड्रोसिल, पाईल्स, फिस्टुला, आन्द्रा बेरिएको/फुटेको, स्तन तथा शरीरका गाँठा-गुठी आदिको उपचार तथा अप्रेशन सेवा ।

स्त्री तथा प्रसुती रोग सेवा

स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ डाक्टर द्वारा तल्लो पेट दुख्ने, महिनावारी गडबडी, सेतो पानी बग्ने, स्तनको समस्या, बाँझोपन, पाठेघरमा मासु पलाएको, पाठेघरको ट्यूमर, डेलिभरी लगायत आदिको सम्पूर्ण उपचार तथा अप्रेशन सेवा ।

भिडियो एक्स-रे सेवा

भिडियो एक्स-रे विशेषज्ञ (रेडियोलोजिष्ट) डाक्टर द्वारा पेट, घांटी, स्तन, पाठेघर, अण्डकोष, टाउको आदीको भिडियो एक्स-रे साथै एक्स-रे, सि.टि. स्क्यानको रिपोर्टीङ्ग सेवा ।

मानसिक तथा नशा रोग सेवा

मानसिक रोग विशेषज्ञ डाक्टर द्वारा सोचाई र बिचारमा गडबडी हुनु, मनमा कुरा खेलीरहनु, विनाकारण डर लाग्नु, झर्को लाग्ने, निराश हुने, शंका लाग्ने वा नकारात्मक सोच आउने,आत्महत्याको सोच आउने,मुटु ढुकढुक हुने,टाउको दुख्ने,चिट चिट पसिना आउने,यौन चाहनामा कमी आउने,बेहोस हुने आदी समस्याको उपचार सेवा ।

मुख, अनुहार तथा बङ्गारा रोग सेवा

मुख, अनुहार तथा बङ्गारा विशेषज्ञ डाक्टर द्वारा मुख भित्र घाउ खटिराहरू भएको र सुन्निएको,मुख कम खुल्ने,नखुल्ने,खोक्दा आवाज आउने,चपाउदा दुख्ने,अनुहार सुन्निएको,अनुहारमा घाउहरू भएको, अनुहारको प्लास्टिक सर्जरी,बङ्गाराको प्याएक्चर, चोटपटक, सुन्निएको सम्बन्धि उपचार तथा अप्रेसन सेवा ।

नाक, कान, घाँटी रोग सेवा

नाक, कान, घाँटी रोग विशेषज्ञ तथा हेड एण्ड नेक सर्जन डाक्टर द्वारा पिनास, नाकमा मासु पलाएको, घाटीको टन्सिल,कान कम सुन्ने,कान नसुन्ने, कानबाट पिप बग्ने समस्याको उपचार तथा अप्रेशन सेवा ।

छाला, यौन रोग तथा सौन्दर्य सेवा

छाला, चर्म, यौन तथा सौन्दर्य विशेषज्ञ डाक्टर द्वारा सरीर चिलाउने,पुरानो दाद,कपाल खस्ने,तालु खुइलिने,कुष्ठरोग तथा नशा झमझमाउने, यौनरोगको, उपचार तथा परामर्श सेवा ।

मृगौला तथा मुत्र रोग सेवा

मृगौला रोग विशेषज्ञ (नेफ्रोलोजिष्ट) /वरिष्ठमुत्ररोग विशेषज्ञतथा मृगौला शल्य चिकित्सक (युरोलोजिष्ट) डाक्टर द्वारा मृगौला (किड्नी), पिसाबनली, पिसाब थैलीको पत्थरी तथाप्रोष्टेट ग्रन्थी सम्बन्धि सानो प्वालपारी दुरवीन प्रविधि (Mini PCNL) तथा ना चिरफाड (Endoscopic) विशेषज्ञ उपचार तथा अप्रेशन सेवा ।

न्युरो तथा मस्तिस्क रोग सेवा

न्युरो फिजिसियन तथा न्युरो सर्जन विशेषज्ञ डाक्टर द्वारा टाउको दुख्ने, गर्दन दुख्ने, ढाड दुख्ने, मुर्छा पर्ने, मिर्गी आउने, माइग्रेन, हात, खुट्टा, जिउ दुखाई हुने एवं झमझम गर्ने, हात, खुट्टा, गर्दन, ढाड, शरीरको नशा च्यापिएको, दिमाग वा मेरूदण्डको सम्पुर्ण समस्या तथा न्यूरो सम्बन्धी सम्पुर्ण समस्या ।

सघन उपचार (ICU) सेवा

नवजात शिशु (NICU) सेवा

बाल सघन (PICU) सेवा

कृतिम स्वास प्रस्वास (Ventilator)

२४ सै घण्टा अप्रेशन सेवा

साधारण तथा वातानुकुलित क्याबिन

कुनैपनि रोगको सफल उपचार तथा परामर्शको लागि सम्पर्क गनुहोला

हसनपुर,धनगढी-५, कैलाली, नेपाल

nisargahospitalnepal@gmail.com /nisargahospitalnepal

२४सै घण्टा आकस्मिक सेवा

HELLO 091-526681
EMERGENCY 9865680100
SUPPORT CALL 9804600745

धनगढी पोष्ट दैनिकका लागि कर्ण शाहद्वारा सम्पादित/प्रकाशित, ठेगाना : धनगढी-१ एलएनचौक, फोन ०९१- ५२५७७०, फ्याक्स -५२२४५६,
Email : dhangadhipost@gmail.com, Website:www.dhangadhipostnews.com, मुद्रकः समैजी अफसेट प्रेस बैयाबेहडी, धनगढी, कार्यकारी सम्पादक : हिमाल जोशी